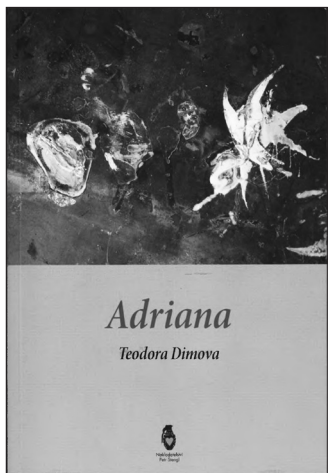

НАГРАДА ЗА ПРЕВОД

Teodora Dimova. *Adriana*.
Přel. D. Bernstein. Praha, 2013.

На 30 септември 2014 г. в зала „Сцена 17“ на Министерството на културата Съюзът на преводачите в България връчи своите годишни награди за превод за периода юли 2013 – юни 2014 г. Бяха номинирани 64 превода в пет категории. В категорията „Награда за особени заслуги на изтъкнати преводачи от български на чужд език“ един от тримата, получили отличието, беше Давид Бернщейн за превода на чешки на романа на Теодора Димова „Адриана“¹. Тази награда от Съюза на преводачите не е случайна. Сред бохемистите в България Давид Бернщейн е известен преди всичко като лектор по чешки език в Софийския университет през периода 2009–2013 г. Той е уважаван от колегите млад българист и русист, обичан от студентите и зареден с енергия за разнообразни извънаудиторни образователни дейности, между които намира време, възможности и желание да превежда и съвременна българска художествена литература. В литературните среди е известен и с превода си на романа на Алек Попов „Мисия Лондон“².

¹ T. Dimova. *Adriana*. Přel. D. Bernstein. Praha, Petr Stengl, 2013.

² A. Popov. *Mise Londýn*. Přel. D. Bernstein. Praha, Dybbug, 2010.

Преводите на българска художествена литература на чешки (а и на други езици) не са толкова много и всяко подобно издание е повод за радост. Още по-хубаво е, че Съюзът на преводачите следи не само работата на родните преводачи, но и разпространението на литературата ни в чужбина, въпреки твърде безгрижното отношение на държавните институции към облика на българската култура и изкуство, а следователно и литература, по света. Едва ли има друга европейска държава, която да дава толкова малко или почти нищо за своите автори, за превеждането и издаването на книгите им. В това отношение трябва още по-високо да ценим дейността на преводачите на българска литература.

През последните години няколко чешки издателства и литературни издания отпечатват и представят пред читателите преводи на съвременна българска поезия и проза със съдействието и на Българския културен институт в Прага. В началото на декември 2013 г. Институтът организира премиерата на преведения от Д. Бернщейн роман на Т. Димова „Адриана“ в сърцето на Прага – в залите на Библиотеката „Вацлав Хавел“, като изданието е осъществено с финансовата подкрепа на Националния фонд „Култура“. Присъстваха авторката Теодора Димова, преводачът Давид Бернщейн, издателят Петър Щенгъл, литературният критик от Чешката академия на науките Марцел Черни, преводачката на други съвременни български автори Ивана Сръбкова от Чешката национална библиотека и др. Събитието е посрещнато с подчертан интерес от чешката публика, която изпълва залата на Библиотеката. Голяма част от събралото се общество са читатели, за които срещата с харизматичната българска писателка и с превода на романа ѝ е първата среща с българската литература и култура изобщо.

По-късно в едно интервю Т. Димова споделя впечатленията си от реак-

циите към нея и към книгата ѝ в Чехия: „Романът беше представен на много високо равнище благодарение на усилията на преводача Давид Бернщейн и на Българския културен институт в Прага. [...] Получихме покана за издаването и на „Майките“ и на „Влакът за Емаус“, откъс от който всеки момент ще излезе в едно от най-големите им литературни списания. Цялото ми гостуване в Прага мина много топло и сърдечно. [...] Чехите са изключително общителни, ненаатрапчиви, любвеобилни хора.“ Домакин на представянето в Библиотеката „Вацлав Хавел“ беше Йоахим Топол, един от най-четените съвременни чешки писатели, а премиерата, както и цялото гостуване на писателката в Прага, премина с голям успех.

Българският културен институт организира още едно представяне на превода на „Адриана“ – в Литературното кафене в рамките на Панаира на книгата „Svět knihy“ през май 2014 г. На срещата с преводача и издателя присъстваха студенти бохемисти и българисти, преподаватели, любители на родната литература.

Успешното представяне на съвременния български роман в Чехия продължи и извън столицата. При литера-

турното четене в Пардубице авторът на превода представи откъси в оригинал и в превод и разказа за отделни моменти от преводаческия процес.

Представянето на романа се превърна в истинско събитие за литературния живот за български бохемисти и чешки българисти, а живият интерес към „Адриана“ до голяма степен се дължи и на преводача, който се е справил блестящо с нелеката задача да превежда автор като Т. Димова. Нейният характерен стил е запазен в максимална степен, а наративността в текста на превода звучи също толкова интензивно, както и в оригинала. Преводачът изключително добре е използвал богатството на родния си език, за да пресъздаде богатството на нашия. Да се надяваме, че отличието от Съюза на преводачите и успехът на чешкото издание на романа ще бъде стимул за следващите преводи на Т. Димова, както и на други български автори, заслужаващи да бъдат четени от чешките читатели и превеждани от преводачи като Давид Бернщейн.

РАДОСТ ЖЕЛЕЗАРОВА
Софийски университет
„Св. Климент Охридски“
✉ zelezarova@abv.bg

